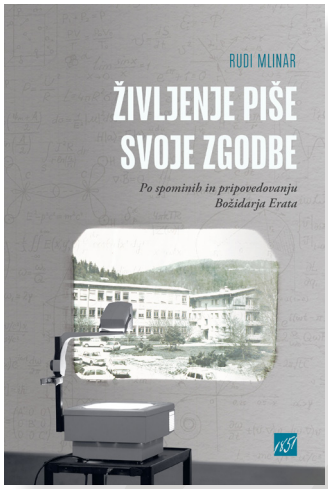
Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba

RUDI MLINAR: ŽIVLJENJE PIŠE SVOJE ZGODBE:
PO SPOMINIH IN PRIPOVEDOVANJU BOŽIDARJA ERATA

Spomin kot dediščina časa

V osrčju Gorenjske se začenja življenjska zgodba Božidarja Erata, kasneje predanega profesorja na Metalurški industrijski šoli na Ravnah na Koroškem. Življenje mu je že v mladosti pokazalo pot do sveta knjig, ki ga je oblikoval v vedoželjno osebo. Učiteljski poklic, ki mu v svojih spominih nameni največ prostora, mu na pot prinese kopico izzivov, ob tem pa tečejo leta, v katerih se je gospodarsko oblikovala Koroška in nenazadnje tudi naša (nova) država ...

Kot tankočuten opazovalec svojega življenja in svoje okolice pripovedovalec, profesor Božidar Erat, lepega dne začuti željo, da bi svoje spomine prelil na papir. Porajajo se mu predvsem med vsakodnevnimi sprehodi po bližnji okolici, kjer srečuje ljudi in občuduje naravo. Vsak šum vetra ali prijazen pozdrav mimoidočega more priklicati spomin, teh pa se je skozi življenje nabrala že zavidljivo bogata in pisana zbirka. Najzgodnejši sežejo v čas otroštva in zmorejo priklicati radost ob prvi igrači, sledijo tisti, ki so najbolj zaznamovali brezskrbno mladost v znamenju mnogih prijateljstev, najbolj srčen spomin na čas mladosti pa je zagotovo spomin na ljubezen, ki je prerasla v vseživljenjski odnos z ljubljeno ženo, Korošico. Pot življenja ga je tako z Bleda pripeljala na Koroško, ki je postala njegov novi dom. Tam ni spoznal le ljubeznivih in gostoljubnih ljudi, temveč je tudi našel delo, ki ga je z žarom in predanostjo opravljal vse do pokoja. Ob poučevanju je spoznal mnogo različnih ljudi in se tudi kalil v odnosih, ki niso bili vedno lahki, a vselej vredni truda, saj mu je delo z mladimi prinašalo zadovoljstvo. Na zlata leta se v spomine tako primeša tudi nostalgija po nekem drug(ačn)em času, ko je pristen človeški stik še imel prednost pred materialnim, ko so se ljudje še pozdravljali na ulici in je tudi v delovnem okolju še vladala sloga. Različne življenjske situacije, ki jim je vsakodnevno priča, so tako prostor za refleksijo, ki se rada pomeša z ljubimi spomini.

Podatki o knjigi

- Naslov: Življenje piše svoje zgodbe
- Podnaslov: Po spominih in pripovedovanju Božidarja Erata
- Avtor: Rudi Mlinar
- Spremna beseda: Bojana Verdinek
- Urednica: dr. Meta Lenart Perger
- Format: 140 mm x 210 mm
- Vezava: mehka
- Število strani: 300 strani
- ISBN: 978-961-278-831-5
- Cena: 29,50 EUR
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2026

Kontakt

Uredništvo
T 03 426 48 00
urednistvo@celjska-mohorjeva.si

O avtorju in pripovedovalcu

Rudi Mlinar je kulturni delavec, pisatelj in strojni delovodja. Rojen je bil v Dolgi Brdi nad Prevaljami, živel je na Lešah, danes pa živi v Brežicah. Napisal je več romanov, med drugim biografska romana *Maks Pleteršnik* (2018) in *Janez Mencinger* (2022) ter roman *Kamav tu* (2023), ki je izšel v Redni zbirki za leto 2024.

Božidar Erat je upokojeni profesor, ki je svojo izobrazbo pridobil na Pedagoški fakulteti v Mariboru, dragoceno znanje pa je požrtvovalno predajal mlajšim generacijam na nekdanji Metalurški industrijski šoli (MIŠ) na Ravnah na Koroškem, danes Srednji šoli Ravne.

Foto: osebni arhiv Božidarja Erata

Poti pisatelja in Božidarja Erata sta se križali na Lešah ter v Železarni Ravne, kjer sta bila oba zaposlena. Pričujoča knjiga je poklon njunemu prijateljstvu.

Iz knjige

Trudil sem se, da se nisem preveč razlikoval od večine fantov svoje starosti, a je bilo vseeno nekaj, kar me je še kako ločilo od njih. To je bilo branje knjig.

To svojo strast sem prikrival pred drugimi, še doma sem bral skoraj vedno bolj na skrivaj. Nekako je bila pri mnogih mojih prijateljih in tudi pri starejših, tam še posebej, razširjena misel, da od branja knjig pač ni nobene koristi, da je to tako rekoč proč vržen čas, ki bi ga lahko porabil za kakšno koristnejše delo.

Vendar se je tisto, kar je bilo vame vsajeno tistega dne, ko sem prebral prvo otroško slikanico, tako globoko zasidralo vame, da me je vsak teden vleklo v knjižnico. Tam je kraljevala prijazna gospa Janežič, ki me je usmerjala v branje, najprej mladinskih povesti, potem, ko sem prebral vse, kar je imela na razpolago, pa mi je začela ponujati tudi knjige za odrasle. Bral sem vse po vrsti: Gorkega, Dostojevskega, Ćosića …

(Str. 39–40)

Delo je bilo zahtevno in natančno. Še kako sem občutil, da že dolgo nisem imel v rokah pile in drugega orodja. Vendar sem se pogumno lotil dela in po nekaj urah mi je uspelo narediti, kar so od mene pričakovali. Ocenjevalec Anton Butkovič me je ocenil z devetinšestdesetimi točkami. Mislil sem, da je to slabo, pa me je hitro potolažil. »To je povsem solidno opravljeno delo, ali z drugimi besedami, če se izrazim s šolsko oceno, je to dobro.«

Podal mi je roko in rekel: »Dobrodošli med nami na MIŠ!«

Bil sem sprejet.

Pozneje, ko sem sam ocenjeval ta izdelek, ki so ga naredili učenci, sem šele videl, kako zahtevno nalogo sem dobil. Zato sem še toliko bolj znal ceniti tiste, ki sem jih ocenjeval. Tako sem prvega decembra 1960 postal ocenjevalec na MIŠ, šoli s kratico, ki so jo nekateri izgovorili včasih z nasmehom, saj je bilo vsem znano, kaj in kdo je miš. Ampak ta miš je bila zapisana z malo, medtem ko je bila naša MIŠ zapisana z velikimi črkami.

(Str. 118)

Leto 2000 v mojem življenju predstavlja prelomnico. Pridružil sem se tisti armadi, ki se v Sloveniji vsako leto povečuje in pridobiva na članstvu, a se žal to pri odločanju v slovenskem parlamentu malo pozna. Vendar bi se še kako moralo.

Včasih sem med vrsticami prebral, da od nas tako ni nobene koristi, ker samo požiramo državni denar.

Kaj res? Seveda ni bilo res. Toda kako to dopovedati nekomu, ki ima na obrazu plašnice in vidi samo naprej, ali pa gleda v ogledalo, kjer vidi samo sebe? Kot upokojenec bi se po mnenju tistih, ki v državi nekaj veljajo in imajo vse vzvode v svojih rokah, moral umiriti. Sedeti bi moral pred televizijo ali pred hišo, narediti tu in tam krajši sprehod, varovati vnuke in vnukinje, z ženo popiti jutranjo kavico, mogoče se še sprehoditi do trgovine in tam kaj kupiti, vse drugo pa bi moral pustiti tistim, ki delajo, in tistim, ki sedijo v občinskih svetih, najbolj seveda našim poslancem, ki so se prerinili do sedežev v državnem parlamentu. Ti so imeli in bodo imeli tudi v bodoče še največ moči, da bi spremenili naše življenje na bolje. Tudi mojega, čeprav sem se dobro zavedal, da bomo mi prišli na vrsto zadnji, tako kot smo tudi zadnji na lestvici življenja, torej že v čakalnici, ve se, kateri.

(Str. 230)

Vse mogoče sem si domišljal, načrtoval in potem, ko se to ni uresničilo, tudi spoznaval, da nisem jaz tisti, ki vodi igro, ampak da je to nekdo nad menoj. Veliko knjig sem prebral, predvsem v mladosti, in nič koliko življenjskih usod sem na ta način spoznal, a še vedno sem včasih hotel nekatere stvari narediti tako, da bi bile narejene po moje.

Saj ne rečem, da mi ni tu in tam tudi uspelo, mi je, in ne samo enkrat. Vendar redkeje, kot sem si želel. Življenje piše svoje zgodbe in če jih piše tako, kot si mi želimo, potem je vse krasno, potem smo srečni, veseli, uspešni, z optimizmom zremo na svet in pogumno korakamo naprej. Ko pa se zgodi, da nam sreča obrne hrbet, tedaj spoznamo, kako malo lahko vplivamo na svoje življenje.

(Str. 272)